

نگاه بیرون

حفظ «کری» در دولت «کلینتون»

THE NATIONAL INTEREST

ترجمه: شهرام زرندار

● اولین تلفن هیلاری کلینتون در صبح فردای انتخابات – به‌فرض اینکه او انتخابات را برود- باید تلفن به جان کری باشد؛ هیلاری باید از او بخواهد برای دست‌کم شش ماه تا یک سال به‌عنوان دستیار ویژه رئیس‌جمهوری در زمینه مسائل ایران در دولت او باقی بماند. درحالی‌که حرف‌وحديث‌های بسیاری درباره نیازداشتن او به کری شنیده شده و گفته می‌شود کلینتون خواهان به‌اجراآوردن سیاست‌های خود درباره ایران است، روابط منحصربه‌فرد کری با محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران و تجربه او در مذاکرات هسته‌ای نیازمند ملاظطات ویژه و خاصی است؛ او می‌تواند برای نهادینه‌کردن پیشرفت دیپلماتیک پدیدآمده با ایران، به دولت بعدی خدمت کند. کلینتون ایران را یک چالش راهبردی و درازمدت می‌بیند و از رقیب خود سمندرز به‌دلیل حمایت از عادی‌سازی روابط با تهران انتقاد می‌کند؛ اما به اجرای توافق هسته‌ای تاریخی با ایران متعهد است. در این‌ چارچوب انتصاب کری به‌عنوان فرستاده ویژه رئیس‌جمهوری ایالات متحده به ایران برای دست‌کم شش ماه تا یک سال، به سود منافع راهبردی ایالات متحده است.

انتصاب یک عضو کابینه دولت سابق به نقشی در دولت جدید بی‌سابقه نیست؛ دولت اوباما تاکنون دوبار این کار را کرده است. در سال ۲۰۰۹ رئیس‌جمهور، لاری سامرز را که در دولت بیل کلینتون، وزیر خزانه‌داری بود، به پست مدیریت شورای اقتصادی ملی کاخ سفید منصوب کرد. دولت اوباما همچنین رابرت کیتس، وزیر دفاع دولت قبل از خودش را تا سال ۲۰۱۱ حفظ کرده؛ هنگامی که اعلام شد کیتس در وزارت دفاع ابقا شده، همه این انتصاب را ستایش کردند، زیرا این انتصاب دوباره، انعکاس‌دهنده اهمیت‌داشتن تداوم و استمرار خط وزارت دفاع در زمان جنگ در عراق و افغانستان بود. اکنون نیز ادامه پیشرفتی که از طریق توافق هسته‌ای و به موازات کنش متقابل بین ایالات متحده و ایران به دست آمده، می‌تواند منافع زیادی برای هر دو کشور داشته باشد. بی‌تردید کری و ظریف روابط کاری کارگردی و سازنده‌ای در میان جو بی‌اعتمادی متقابل ایالات متحده و ایران پدید آورده‌اند؛ این رابطه، رابطه‌ای است که به توافق هسته‌ای تاریخی سال گذشته منجر شده و از آن زمان تاکنون روابط دوجانبه را به سطوحی بی‌سابقه رسانده است، آنها در روز و یا سه بار – و البته به اقتضای شرایط- با هم تماس می‌گیرند. از زمان امضای برجام و در نتیجه روابط کری- ظریف، ایران رسماً برای شرکت در مذاکرات صلح وین (سوریه) دعوت شده، سربازان نیروی دریایی آمریکا که از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دستگیر شده بودند، به‌سرعت در سلامت به کشورشان بازگشتند و مبادله زندانیان اقدام کرده، منازعه مالی ۳۵ ساله حل شده و اجرای توافق هسته‌ای با وجود نگرانی‌ها مبنی‌بر اینکه واشنگتن به تعهداتش درباره لغو تحریم‌ها پایبند نبوده، در حال پیشرفت است. این مسئله اخیر مسئله‌ای است که به‌دنبال شکایت‌های ظریف، کری وادار شده درباره آن ابتکار عمل نشان دهد. انتصاب کری به‌عنوان دستیار ویژه رئیس‌جمهوری با مأموریت تبدیل روابط خصمانه به روابطی عادی و دوستانه، اجرای این پروژه را برای دولت جدید تسهیل می‌کند. این پروژه ادامه اجرای برجام، درگیرشدن در اموری که هر دو کشور درباره آن نگرانی مشترک دارند؛ مانند منازعه سوریه از طریق مذاکرات صلح وین را نیز شامل می‌شود. با وجود موانع موجود بر سر راه روابط بهتر بین ایالات متحده و ایران، پیشرفت‌های خاص دیپلماتیکی در چند سال گذشته به‌دلیل روابط کری و ظریف حاصل شده است، پیشرفت‌هایی که ارزش حفظکردن دارد. بن رادر، معاون مشاور امنیت ملی اوباما، درباره ایران گفته: «هیچ دلیلی ندارد ما در یک چرخه منازعه با ایران باقی بمانیم». چرخه بعدی با آغازبه‌کار دولت آینده شروع می‌شود و حفظ کری حتی برای یک دوره کوتاه قطع می‌تواند به شکستن این چرخه یاری برساند.

● **ترزا می**، نخست‌وزیر بریتانیا، نیز در این دیدار از توسعه روابط دو کشور در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی در سال‌های اخیر ابراز رضایت کرد و گفت: «از افزایش سطح مناسبات دو کشور در همه عرصه‌ها حمایت می‌کنیم». او افزود: «بریتانیا یک حمایت خود را از کام مهم برجام ادامه خواهد داد و معتقد است طرفین باید به اصول توافق‌شده متعهد باشند». بهره‌مندی اطمینان‌بخش ایران از فرصت‌های اقتصادی در حل مهاجنتگی با طرفین برجام برای اقدامات لازم هستیتی، تصریح کرد: «بریتانیا یک میات بانکی را برای مذاکرات و همکاری‌های فنی با بانک مرکزی ایران راهی تهران می‌کند».

تلاقی تهران، رم، پاریس و لندن در نیویورک

روحانی با «می»، «اولاند»، «رتنزی» و «اردوغان» دیدار کرد

علین، احمد عقیق‌نور

بحث در این دیدار، پرونده نازنین زاغری (شهروند بریتانیایی که به اتهام جاسوسی به پنج سال زندان در ایران محکوم شده) بوده است. مسئله پیگیری وضعیت زندانیان غربی در ایران در حالی طرح شده است که روزنامه آمریکایی «واشنگتن‌پست» در گزارشی از تلاش خوشاوندان این زندانیان برای لابی با روحانی در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل خبر داده است. بر اساس این گزارش، خانواده یکی از زندانیان برای سومین‌بار است که از لندن به مجمع عمومی سازمان ملل رفته تا خواستار آزادی «کمال فروغی» شود. کامران فروغی، فرزند این زن‌دانی، دو سال قبل نیز نامه‌ای به هیات ایرانی داد و سال گذشته با حضور در ضیافت شام روحانی تقاضای آزادی پدرش را مطرح کرد.

همکاری با پاریس برای مقابله با تروریسم
روحانی در ادامه برنامه‌های روز گذشته خود با «فرانسوا اولاند»، همتای فرانسوی خود، دیدار و در این دیدار هم بر ضرورت استفاده از فرصت‌های برجام تأکید کرد. او با بیان اینکه «نیاید اجازه داد دستاوردهای برجام تضعیف شود و همه طرفین علاوه بر پایبندی، اعضا را به اجرای کامل تعهدات خود یادآور شوند»، گفت: «اینکه در مسیر اجرای توافق، کشوری بخواهد با ایجاد محدودیت‌های غیرسازنده در مسیر اجرای توافقات، خواسته‌های خود را فراموشی کند، قابل‌قبول نیست». روحانی با بیان اینکه پس از دوران طولانی‌مدت مذاکره، ملت‌ها و شرکت‌های ما و منطقه باید از فواید برجام منتفع شوند، گفت: «در این مسیر رهبران اروپا باید به بانک‌ها و بیمه‌ها برای همکاری مالی تضمین و اطمینان دهند، گفت: «ملت‌ها و شرکت‌های ما و منطقه باید از فواید برجام منتفع شوند». نخست‌وزیر ایتالیا نیز در این دیدار با تأکید بر اینکه رم با هیجان به دنبال تقویت روابط همه‌جانبه با تهران است، «ما برای هر اقدامی برای استحکام روابط اقتصادی آماده‌ایم». او با اشاره به اعزام یک هیات بلندپایه ایتالیا به تهران در ماه‌های آینده تأکید کرد: «در بحث روابط بانکی، بیمه دولتی ساچه ایتالیا آماده ارائه تضمین‌های لازم است».

ایران در کنار ترکیه

یکی دیگر از دیدارهای جانبی روحانی در حاشیه مجمع عمومی با «رجب طیب اردوغان»، رئیس‌جمهوری ترکیه، بود. روحانی با تأکید بر اینکه ایران در همه مراحل دوست و برادر و کنار ترکیه خواهد بود، گفت: «دولت و ملت ترکیه را برادر خود می‌دانیم و اراده تهران، تقویت روابط با آنکارا در همه زمینه‌هاست». او در ادامه به کودتای اخیر در ترکیه اشاره کرد و گفت: «وقوع ناامنی و کودتا علیه دولتی که در ترکیه با رای مردم حاکمیت دارد، برای ما بسیار ناراحت‌کننده بود و ایران از همان لحظات نخست، تمام امکانات خود را برای ثبات و امنیت در ترکیه به کار گرفت». رئیس‌جمهوری در بخش دیگری از سخنان خود به صورت خون‌آلود می‌بینیم که با کمک همسایگان به آنجا منتقل شده است و شوک و حیرت ناباورانه عماد از این حادثه. در قسمت‌های بعدی، بیننده فیلم به‌تدریج در جریان جزئیات ماجرا قرار می‌گیرد که مردی وارد خانه شده و چون و چرا بدون آنکه آن زن قبلی هنوز در آن خانه است، به داخل حمام می‌رود و از پشت دست در موهای رعا می‌کند و بقیه ماجرا… . مراجعه‌نکردن به مراجع قانونی و تردید در این کار، به‌ویژه از جانب رعا، آیا برای حفظ آبرو و حریم خصوصی است؛ آنچه برای زن در زندگی در جامعه‌ای درحال‌گذار از سنت به مدرنیته، هنوز هم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مسئله‌ای دیگر در میان است.

سرانجام یافتن کلید ماشین، موبایل، پول… که از مرد خاطی به‌جامانده، سرخ‌نهایی است برای یافتن او. با کمک پدر دانش‌آموز عماد که در نیروی انتظامی است، نشانی از صاحب وانت‌بار به‌دست می‌آید. در تعقیب و مراقبت عماد، به جوانی برخورد می‌کنیم که به وسیله آن وانت، نان توزیع می‌کند. در اینجا بیننده فیلم تصور می‌کند مجرم پیدا شده و منتظر چگونگی انتقام عماد از او می‌ماند درحالی‌که باز هم به شیوه فرهادی باید شاهد صحنه‌ای پیش‌بینی‌ناپذیر باشیم که دس آن تقریباً غیرممکن است. پس رویارویی عماد با راننده جوان وانت‌بار و اصرار به یاری برای اسباب‌کشی و امتناع آن جوان، سرانجام در روز تعطیل درحالی‌که عماد در آپارتمان آسیب‌دیده خود در انتظار ورود آن جوان است، پیرمردی وارد می‌شود که معلوم می‌شود به جای آن جوان که قرار است به‌تازگی داماد او شود، آمده است. در گفت‌وگوهای عماد با او که به‌تدریج به تندی می‌گراید معلوم می‌شود که آن جوان به همراه خانواده پیرمرد برای خرید مراسم ازدواج به بازار رفته‌اند و وقتی که حرف‌های مبهمی از عماد می‌شنود که بوی یک خطای اخلاقی و جنسی احتمالی از سوی آن جوان را می‌دهد، پیرمرد می‌گوید: صریح‌تر بگو که هنوز خبری نشده و می‌توانم ازدواج دخترم و آن جوان را به هم بزنم و این سخن را درحالی می‌گوید که دقایقی بعد در کمال ناباوری آشکار می‌شود فرد خاطی خود اوست. وضعیتی که به‌جوبی

دیپلماسی

تلاقی تهران، رم، پاریس و لندن در نیویورک

موضوع تروریسم و خطرات آن برای منطقه و جهان پرداخت و گفت: «تروریسم تهدیدی علیه همه ماست و نقش دو کشور در مبارزه با تروریسم و ناامنی در منطقه و به‌ویژه سوریه و عراق اهمیت دارد».

اردوغان نیز برنده اختلاف و ناامنی‌های منطقه را دشمنان جهان اسلام دانست و با بیان اینکه دیگران قادر به حل مشکلات منطقه نیستند، گفت: «ایران و ترکیه دو کشور اسلامی و بزرگ منطقه هستند و با همکاری می‌توانند در روند مبارزه با بحران‌ها و ایجاد ثبات در منطقه و ازجمله سوریه و عراق نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند».

گفتنی است رئیس‌جمهوری کشورمان دیروز دیداری نیز با رهبران مسلمان جامعه آمریکا داشت و با تأکید بر ضرورت تقویت وحدت و یکپارچگی در دنیای اسلام گفت: «امروز اصل اساسی برای همه دولت‌های اسلامی و متفکران مسلمان، حفظ و ارائه چهره واقعی اسلام است و برای حفظ منافع مسلمانان، باید روی اشتراکات خود که همانا قرآن، سیره پیامبر گرامی اسلام(ص) و اهل‌بیت(ع) است، تمرکز کرد».

او با تأکید بر اینکه دنیای اسلام از شرایط دشوار کنونی عبور خواهد کرد، گفت: «تردیدی نداریم که حق دائمی است و باطل برای دوران کوتاهی کارایی داشته و در نهایت از بین خواهد رفت؛ اما درعین‌حال مسئولیت‌های بسیار بزرگی بر دوش حکومت‌ها و متفکران مسلمان وجود دارد تا چهره واقعی اسلام را به جهانیان معرفی کنند».

روحانی همچنین به خطر جذب‌شدن جوانان در گروه‌های خشونت‌طلب اشاره کرد و گفت: «خطر این موضوع از کشته‌شدن انسان‌ها بدتر است؛ چراکه می‌تواند آینده و نسل‌های آتی را از مسیر حق و هدایت واقعی منحرف کند. امروز متأسفانه برخی دولت‌های اسلامی آنچنان که باید به وظیفه خود در برابر مشکلات و بحران‌های موجود عمل نمی‌کنند و برخی از آنها تحت‌تأثیر قدرت‌های سلطه‌گر قرار دارند و این مسئله‌ای است که مشکلات را مضاعف کرده است». به گفته او، امروز راهی جز اتحاد، هوشیارکردن جوانان در برابر خطرات و معرفی چهره اسلام واقعی، وجود ندارد و باید چهره واقعی اسلام را از خطر انحراف فرهنگی که عده‌ای از آن به عنوان توطئه علیه اسلام استفاده می‌کنند، حفظ کنیم.

رایزنی وزرای خارجه ایران و کانادا

حضور مقامات کشورهای مختلف در نیویورک این فرصت را مهیا کرد که وزرای خارجه ایران و کانادا نیز با یکدیگر دیدار و درباره مباحث دوجانبه، منطقه‌ای و کنسولی گفت‌وگو کنند. دیدار محمدجواد ظریف و استفان دیون دیروز در چهار سال گذشته که روابط دو کشور قطع شده بود، نخستین دیدار وزرای خارجه بود و طرف کانادایی بعد از آن به بی‌بی‌سی فارسی گفت که دولت کانادا اراده‌ای جدی برای ازسرگیری روابط با ایران دارد. به گفته مقام‌های کانادایی، دو طرف در این دیدار درباره موضوعاتی ازجمله پرونده‌های کنسولی و مسائل منطقه‌ای بحث کردند. گفتنی است، نشست معاونان وزرای امور خارجه ایران و ۵+۱ نیز دیروز در حاشیه هفتادویکمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل برگزار شد تا معاونان وزرای خارجه دو طرف روند اجرای برجام را بررسی کنند. این پنجمین نشست کمسیون مشترک برجام است و وزرای خارجه ایران و ۵+۱ نیز امروز (پنجشنبه) روند اجرای برجام را بررسی می‌کنند. در برجام پیش‌بینی شده است که اجلاس وزرا هر دو سال یک بار برگزار شود و اکنون به درخواست طرف ایرانی بعد از شش ماه از اجرایی‌شدن برجام اولین‌بار در نیویورک برگزار می‌شود.

کوتاه د دیپلماسی

استرالیا خواهان خروج ۸۰۰۰ پناه‌جوی ایرانی

● **ایلنا**، مالکوم توربول، نخست‌وزیر استرالیا، در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل از تمایل کشورش به بازگشت هشت هزار ایرانی پناه‌جو که به‌عنوان پناهنده نمی‌توان آنها را شناسایی کرد، خبر داد. او با اشاره به اینکه «عضل قاجاق افراد باید با قبول مسئولیت از سوی دولت‌ها برای شهروندانشان حل شود»، گفت: این خیلی مهم است که ملت‌ها بازگشت این افراد را بپذیرند، چه اینها داوطلبانه خواهان بازگشت به کشورشان باشند، چه غیرداوطلبانه؛ به‌ویژه زمانی که شهروندانشان شرایط پناهنده‌گی را نمی‌پذیرند.

دیدار هیأت رسانه‌ای ارامنه جهان با سخنگوی وزارت خارجه

● **تستیم**، هیأت رسانه‌ای ارامنه جهان متشکل از مدیران رسانه‌ای شبکه‌های ارمنی‌زبان کشورهای نظیر آمریکا و فرانسه دیروز با بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت خارجه، دیدار و گفت‌وگو کردند. قاسمی در این دیدار ضمن تشریح مبانی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، به تشریح آخرین تحولات سیاسی منطقه پرداخت و بر اهمیت همکاری‌های رسانه‌ای جامعه ارامنه با رسانه‌های کشورمان تأکید کرد. در ادامه دیدار، اعضای هیأت مذکور نیز ضمن تبادل‌نظر درخصوص رویدادهای جاری منطقه و جهان، درخصوص راهکارهای مختلف همکاری و تعاملات رسانه‌ای و مطبوعاتی قیما‌بین، نقطه‌نظرات خود را بیان کردند.

تلاش برای جاسوسی از همکاری‌های ایران و روسیه

● **ایسنا**، کمیته فرعی خاورمیانه و شمال آفریقا در کنفره آمریکا با ابتکارعمل مایک پامپئو، نماینده جمهوری خواه، طرحی را ارائه داده که به موجب آن پنتاگون به‌طور قانونی موظف است سالانه گزارشی را در همکاری‌های تهران- مسکو به کنفره ارائه کند. این گزارش باید شامل توضیحات و شرح کامل چگونگی و سطح این همکاری‌ها و تأثیر آن بر امنیت ملی آمریکا و سطح استراتژیک باشد. این گزارش علاوه‌براین، مواردی را در ارتباط با یک سری زمینه‌های همکاری ایران- روسیه ازجمله مرکز اشتراک اطلاعات تشکیل‌شده از سوی ایران، روسیه و سوریه در بغداد، همکاری میان نیروهای دریایی ایران و روسیه، همکاری روسیه با حزب‌الله در سوریه، لبنان و عراق و منافع مشترک ایران- روسیه در آمریکای لاتین دربر می‌گیرد.

تحریم‌های ایران موضوع گزارش سالانه مؤسسه صلح استکهلم

● **ایسنا**، مؤسسه بین‌المللی مطالعات صلح استکهلم در گزارش سالانه خود نقش و تأثیر تحریم‌های ایران را مورد بررسی قرار داده است. تهیه‌کنندگان گزارش این موضوع را مورد بحث قرار داده‌اند که درک درست از حرکت‌های تحریم‌ها در این زمینه که بسیار حائز اهمیت است، به روشن‌شدن نقشی که تحریم می‌تواند داشته باشد به دیگر مباحث بین‌المللی کمک خواهد کرد.

توصیه سناتور آمریکایی به تجارت نکردن با ایران

● **ایلسنا**، مایک پومپئو، نماینده جمهوری‌خواه آمریکایی که به‌واسطه مخالفت صریح با برجام و درخواست روادید برای سفر به ایران و بی‌توجهی مقام‌های ایرانی به درخواست او و دو نفر از دیگر نمایندگان جمهوری‌خواه آمریکایی بر سر زبان‌ها افتاد، با انتشار مقاله‌ای در مجله «فان پالیسی» سعی کرده نیست به تعاملات تجاری با ایران اخطار بدهد. او در مقاله خود مدعی شده که غیرممکن است شرکت‌های آمریکایی و اروپایی بفهمند شرکت طرف حسابشان در ایران چگونه فعالیت می‌کند. این سناتور جمهوری‌خواه با بیان اینکه دولت اوباما به‌دنبال شان‌دادن چراغ سبز میلادت مالی با ایران با کمپانی‌ها و بانک‌هاست، مدعی شد: متأسفانه دولت اوباما همه حقایق را نمی‌داند؛ اینکه این پول‌ها ایران با قدرت‌ار خواهد کرد انقلابش را به سایر نقاط جهان صادر کند. پومپئو در این مقاله به تحریم‌های آمریکا اشاره کرد و نوشت: براساس قوانین آمریکا، تسهیل میلادلات با سپاه ایران و سازمان و شرکت‌های وابسته به آن غیرقانونی است. در مقاله این ادعا مطرح شده که روش دولت آمریکا برای اجتناب از نقض تحریم‌ها، توصیه به تجارت‌نکردن با سپاه ایران است. اما مدیران‌عامل، در سراسر جهان می‌دانند که تجارت با ایران پیچیده‌تر از اینهاست.

عراقچی: سفیرشدنم شایعه است

● **ایرنا**، سیدعباس عراقچی، معاون حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه، با اشاره به اینکه، سفیرشدن اعضای تیم هسته‌ای تعبیر غلطی است، در پاسخ به سؤالی درباره سفیرشدن در فرانسه و موافقت فرانسه با این موضوع گفت: شایعه است. او سفیرشدن بعدی‌نژاد را براساس روال جابه‌جایی‌های معمول وزارت خارجه دانست و گفت که هنوز جایشینی برای بعدی‌نژاد تعیین نشده است.